

Kirurginen haava

Säärihaava

Painehaava

Palovamma

Säärihaavat

Säärihaavat luokitellaan neljään eri luokkaan:

- laskimoperäinen säärihaava
- valtimoperäinen säärihaava
- tulehdusperäinen säärihaava
- systeeminen ja metabolinen säärihaava.

Säärihaavoja esiintyy Suomessa noin 0,1–0,3 %:lla ihmisistä. Säärihaavojen syntymisriski kohoaa ikääntymisen myötä, sillä säärihaavapotilaat ovat usein yli 70-vuotiaita. Valtaosalla säärihaavapotilaista on laskimoperäinen säärihaava. Toiseksi yleisimpiä ovat valtimoperäiset säärihaavat. Tässä kappaleessa käsitellään ainoastaan laskimo- ja valtimoperäisiä säärihaavoja ja niiden hoitoa.

Säärihaavojen syntyyn vaikuttavat

- ikääntymisestä johtuvat verisuonimuutokset
- pintalaskimoiden vajaatoiminta
- suonikohjut
- säären ihon pigmentaatio
- ihon panssaroituminen
- yhdysläppien vajaatoiminta
- asiakkaan sairaudet (verenpainetauti, sydämen ja munuaisten vajaatoiminta, diabetes)
- ihon mekaaninen hankaus
- huonot jalkineet ja huono jalkahygienia.

Säärihaavat voidaan luokitella syntysyyntä lisäksi esiintymispaikan, koon, syvyyden ja kivun mukaan.

	Laskimoperäinen säärihaava	Valtimoperäinen säärihaava
Kehittyminen	hitaasti yksi tai useampia haavoja	nopeampi kuin laskimoperäisessä
Säärihaavan syvyys	pinnallinen	syvä, jänteet ja lihakset voivat olla näkyvissä
Säärihaavan muoto	epäsäännöllinen ja soikea	epäsäännöllinen
Alaraajan muoto	turvonnut raaja	kapea, kiiltävä
Alaraajan lämpötila	lämmin	viileä tai kylmä
Alaraajan iho	pigmentoitunut, ihottumamainen, punoittava	syanoottinen ei ihokarvoja
Alaraajatuntemukset	kutiseva	kipu
Kipu	hoidon yhteydessä ja lepokipua	haavakipu

Käytämme evästeitä sivuston kehittämisen avuksi. Hyväksyt evästeiden käytön jatkamalla sivuston selaamista. Voit koska tahansa estää evästeiden käytön internetselaimen asetuksissa. Lue lisää

evästeiden käytöstä "Tietovarukko-palvelusta" osiosta

Hyväksyn evästeiden käytön

Laskimoperäisen säärihaavan kotihoito-ohje

Paikallishoito

Käsihygienia on tärkeää haavahoidossa.

Ota tarvittaessa kipulääke ennen haavahoitoa. Haavapohjan voi myös puuduttaa apteekista saatavilla valmisteilla (esimerkiksi Emla).

Poista haavasidokset juuri ennen haavahoitoa. Haavapintaan tarttuneet sidokset liuotetaan varovasti irti. Laita poistetut haavasidokset suoraan roskapussiin.

Suihkuta haavaa noin 1-3 minuuttia kädenlämpöisellä vedellä. Jos suihkutusmahdollisuutta ei ole, haavan voi huuhdella apteekista saatavalla keittosuolaliuoksella.

Puhdista haavapohja suihkutuksen yhteydessä esimerkiksi haavataitoksilla (saa apteekista). Hoitohenkilö puhdistaa haavan perusteellisesti hoitokäynnillä.

Jos haava erittää runsaasti tai on tulehtunut, puhdista haava ja vaihda siteet päivittäin.

Tarvittaessa haavan reunat voi suojata ohuella sinkkivoiteella, rasvalla tai ihonsuoja-aineella (esimerkiksi Cavilon).

Saunomista ei suositella niin kauan kun haava on auki.

Haavasidoksen valinta

Haavatuotteen tulee imeä haavaeritteen. Haavan puhdistuessa ja haavaerityksen vähennyttyä hoitovälit pitenevät.

Hoitohenkilökunta tai haavahoitaja ohjaa valitsemaan sopivan sidoksen ja antaa neuvoja haavahoidossa.

Laskimoperäisen säärihaavan turvotuksen hoidossa käytetään lääkinnällistä hoitosukkaa tai tukisidosta. Turvotusta hoidetaan tavallisimmin vähäelastisella tai monikerroksisella tukisidoksella, jos haavaeritys on runsasta. Vähäelastiset siteet eivät sisällä kumia. Sidoksia käytetään yleensä 2 kpl jalkaa kohden.

Sidoksilla saatu tasainen paine perustuu hyvään sidontatekniikkaan. Usein apuna tarvitaan henkilöä, joka osaa sidonnan. Paineen tulee olla suurin nilkan alueella ja vähentyä pohkeesta ylöspäin polvitaipeseen. Kun haavaeritys vähenee ja turvotus laskee raajassa, aloitetaan lääkinnällisten hoitosukkien käyttö. Lääkinnälliset hoitosukat ovat lääkärin määräämiä ja ne valitaan potilaan mittojen mukaan. Ne voidaan myös tehdä yksilöllisesti potilaalle. Hoitosukat puetaan heti aamulla ja otetaan pois yöksi.

Jos haavassa on tulehdus, haavan paikallishoito suunnitellaan hoitotyöntekijän kanssa. Jos et itse voi hoitaa haavaa, on sinulla mahdollisuus saada apua kotisairaanhoidosta tai omasta terveyskeskuksesta.